

Regionstyrelsen**Uppföljning av den internationella strategin - RSF****Ärendebeskrivning**

Uppföljning av den internationella strategin ska göras årligen i verksamheternas verksamhetsberättelser. Regionstyrelseförvaltningens uppföljning framgår i det följande:

Pågående EU-projekt och andra internationella projekt

- OECD Territorial Review Gotland (avslutades under 2022) – med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Vägar till hållbar utveckling – med finansiering från Tillväxtverket
- Gemensam digital plattform – med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- TFA Sydost – med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Förstudie Omlandsprojekt – med finansiering från den Europeiska regionala utvecklingsfonden
- Region Gotland – Berislav Municipality, med finansiering från ICLD
- ICLD-projektet med Kibaha som regionen driver och där enhetschef för social välfärd sitter i styrgruppen har återupptagits efter en pandemipaus. Vid ett besök i september på Gotland gavs bland annat en genomgång av hur regionen arbetar strategiskt för att förebygga mäns våld mot kvinnor.

Under året har det även bedrivits tre EU-finansierade projekt med Energicentrum som projektägare; ”Energimställning för gotländska företag” (ERUF), ”Mobilitetsspullet” (Energimyndigheten/ERUF) och ”ReDriv” (ERUF). Utöver detta är dialog pågående med Korsika, Balearerna och Kanarieöarna. Syftet är erfarenhetsutbyte samt en ambition att skapa gemensamt projekt med finansiering från EU.

I sin roll som RUA, arbetar regionstyrelseförvaltningen med att informera om och vägleda förvaltningar och regionala aktörer på Gotland till att ta del av utlysningar från den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), den europeiska socialfonden (ESF) samt Interreg Central Baltic. Region Gotland har olika roller i det arbetet; information om utlysningar, kunskapsförmedling kring projektutveckling, stöd i samverkan och vägledning, samt medfinansiering. Under 2022 har arbetet fokuserat på lansering av ny programperiod för ESI-fonderna 2022-2027, genomförande av utbildning i att söka EU-medel, tillvaratagande av resultat från programperioden 2014-2020 i samarbete med de tre andra länen som ingår i samma programområde som Gotlands län gör, samt regionalt programarbete ESF+

och operativt program för den europeiska regionala utvecklingsfonden för Småland och Öarna. Bevakningen av EU-finansiering har främst skett genom att delta i informationsmöten som arrangerats av nätverksorganisationer som Region Gotland är medlem i, av EU-kommissionen, av förvaltande myndigheter i Sverige, samt av Sveriges kommuner och regioner.

Under 2022, har Region Gotland fortsatt att bistå Tillväxtverket i processen kring att ta fram en omställningsplan för Gotland samt operativt program för Fonden för en rättvis omställning (FRO). Planen och programmet godkändes i augusti 2022, utlysningar öppnade i september 2022.

Arbetet med OECD Territorial Review Gotland har avslutats under 2022 med en lansering av rapporten den 22 juni 2022 i Visby. OECD medverkade även vid CPMR Island Commission General Assembly i Visby som ägde rum den 12-13 maj 2022. En ansökan har lämnats in hösten 2022 till DG REFORM i syfte att belysa kvaliteten i flernivåsamverkan och ö-regioners ekonomiska resiliens för Grekland, Kroatien och Sverige.

Övrigt internationellt arbete

Den internationella omvärldsbevakningen och erfarenhetsutbytet sker i huvudsak genom deltagande i ett flertal nätverk. Marknadsföring internationellt sker via pressbearbetning och gotland.com. När det gäller pressarbetet har Gotland tagit emot journalister från andra länder, bland annat från Financial Times från Storbritannien och Lonely Planet från Australien, där vi har planerat och genomfört program. Förvaltningen har fortsatt att arbeta med internationell marknadsföring av Gotland på den tyska marknaden, med bl a ett pressbesök i juni 2022. Gotland har fått stort genomslag i sociala media inte minst med tävlingen Gotlands fulaste gräsmatta.

Under 2022 har regionstyrelsen deltagit i 18 dokumenterade internationella nätverksmöten i något av de prioriterade internationella nätverken enligt Region Gotlands internationella strategi 2021-2027 eller vid möten som av de senare genomförts i samverkan med EU-institutionerna, samt av Stockholmsregionens Europaförening, SKR. Region Gotland har varit sammankallande i CPMR-Sverigegruppen och genom regionrådet Jesper Skalberg Karlsson varit ordinarie ledamot i CPMR:s styrelse (CPMR Political Bureau) för den svenska gruppens del.

Regionstyrelsen har varit värd för CPMR Island Commission på Gotland den 12-13 maj 2022, samt för lanseringen av OECD Territorial Review Gotland den 22 juni 2022 i Visby. Därtill har regionstyrelsen deltagit vid OECD-möte i Paris i samband med kommittémötet där OECD-studien om Gotland diskuterades.

2022 har Film på Gotland, under regionstyrelseförvaltningens kulturenheten, arbetat internationellt med medel från Nordic Culture Point i samverkan med filmkommissionärer i hela norra Europa för att öka kunskapen om hållbarhetsarbete inom filmproduktion. Ett seminarium om hållbarhet arrangerades under filmfestivalen i Cannes i maj.

Almedalsveckan, som en av grundarna, är medlem i det internationella nätverket för demokratifestivaler Democracy Festival Association. Under 2022 har representanter från Almedalsveckan medverkat på fem digitala möten (med fokus på lärande av varandra), ett fysiskt samt deltagit som styrelseledamot i sju styrelsemöten. Medlemsländer i nätverket är förutom Sverige, Norge, Finland, Danmark, Estland, Lettland, Litauen, Belgien, Ungern och Nordirland. Turkiet är på väg att väljas in

under 2023. Estlands projektgrupp för deras motsvarighet till Almedalsveckan besökte Visby under ett par dagar av årets demokrativecka.

Upphandlingsstödsenheten bidrar för Region Gotlands räkning till den nationella samordningen för Hållbar upphandling. Den nationella samordningen har i uppdrag att genomföra uppföljningar av leverantörer och leverantörskedjor som förekommer utanför Sveriges gränser. Under 2022 genomfördes ett antal uppföljningar inom samarbetet. Region Gotland stod som beställare för tre kontorsrevisioner med utgångspunkt i hållbara leveranskedjor, samtliga hos leverantörer med fabriker i ett flertal länder med risker kopplat till sociala, etiska och miljömässiga perspektiv.

I samtliga revisioner har leverantörerna deltagit med process- och kvalitetsansvariga, specialister och chefer för bland annat HR, arbetsmiljö, antikorrupsionsarbete, miljöfrågor etc. Innan och under revisionen har de har fått redovisat dokument och svarat på frågor från revisorerna.

Vidare har upphandlingsstödsenheten varit delaktig i och drivit arbete inom den nationella samordningen för att tillsammans se över processer kring uppföljning. Upphandlingsstödsenheten och också bidragit till upphandlingsmyndigheten som under 2023 kommer publicera stöd för tillbörlig aktsamhet. Ett stöd för både offentlig sektor och leverantörer med syfte att öka fokus och kompetens runt hållbara leveranskedjor. Genom arbetet bidrar Region Gotland till FN:s globala mål i Agenda 2030 och delmål 12.7: främja hållbara offentliga upphandlingsmetoder.

Energicentrum Gotland har haft internationella besök och utbyten samt även initierat kontakter med internationella samarbetspartners. En ansökan till Horisont Europa som GEC är del i blev godkänd av kommissionen i november 2022.

Enhetschef för social hållbarhet på avdelningen för regional utveckling sitter för Region Gotlands räkning i styrelsen för Internationellt centrum för lokal demokrati (ICLD). Styrelsearbetet förbereds tillsammans med strateg i internationella frågor och berörd ledamot i det regionala utvecklingsutskottet (REGU).

Under 2022 har ICLD-samarbetet påverkats i en sådan omfattning av kriget så att det inte har gått att genomföra aktiviteter. Däremot har banden till Gammelsvenskby i Ukraina förstärkts som en följd av Rysslands invasion. Under 2022 har en särskild tjänst inrättats på förvaltningen för att upprätthålla kontakten med Gammelsvenskby och Region Gotland. Under den allra senare delen av 2022, när Gammelsvenskby befriades, initierades ett arbete med att sända hjälp och det finns personer på plats från Gotland.

Förvaltningen vill särskilt lyfta fram några händelser under 2022:

Det första är FN:s politiska högnivåforum 2022 om hållbar utveckling, den 5-15 juli 2022, New York, USA, där Region Gotland genom regionrådet Andreas Unger ingick i den svenska delegationen. Det är värdefullt att Gotland som en av tre kommunala deltagare representerade Sverige.

Ett annat evenemang var Region Gotlands deltagande med en gotländsk delegation under Regionfullmäktigeordförande Inger Harlevis ledning på Åland den 9-12 maj 2022 för att uppmärksamma Ålands 100 år av självstyre. Relationerna med Åland och andra öar i Östersjön är av stor betydelse för Gotland, även för att kunna genomföra gemensamma ansökningar till Interregprogrammen.

Ett tredje deltagande var OECD Rural Development Conference, den 28-30 september 2022, Cavan på Irland, där regionstyrelsens ordförande Meit Fohlin och

sakkunnig från Förvaltningen diskuterade möjligheten att vidareutveckla EU:s policyutveckling kring öars hållbara ekonomiska utveckling med OECD och andra deltagare. Det senare ledde fram till en ansökan till DG REFORM..

Verksamhetsrelaterade effekter och resultat av det internationella arbetet

2022 har i stor utsträckning präglats av Rysslands invasion av Ukraina. I samtliga nätverk där Region Gotland är medlem så har de ryska medlemsregionernas deltagande och innehavande av förtroendeposter suspenderats.

2022 har även präglats av att allt fler internationella möten kan genomföras fysiskt. Därmed har även fler besök av organisationer på Gotland kunnat genomföras.

Internationellt samarbete genom de nätverk som Region Gotland är medlem i bidrar till att stärka förvaltningens kunskaper och omvärldsbevakning. Det är även i allt större omfattning en förutsättning för att kunna konkurrera om extern finansiering från EU:s sektorsprogram och nationella utlysningar. Internationellt samarbete bidrar till att ge synlighet för Gotland i marknadsföringssammanhang, tillgång till kvalificerad analys, påverkansmöjligheter inom EU, omvärldsbevakning som utgår från Gotlands intressen och möjligheter, information om utlysningar och samarbeten inom Europa, erfarenhetsutbyten med andra öar och kustregioner, ökad medvetenhet om goda internationella exempel kring de styrkeområden vi arbetar med, såsom kulturarv, hållbar samhällsplanering, hållbar besöksnäring och mat- och livsmedel, samt energiomställning. Det är även ett sätt att ta del av forskningsrön och beslutsfattande vilka båda är faktorer av betydelse för att kunna kvalitetssäkra arbetet med framtagande av bland andra RUS:en, genomförandeprogrammen av RUS, strategiska handlingsplaner för våra regionala styrkeområden och för arbetet med smart specialisering. Genom de kunskaper och kontakter som regionstyrelseförvaltningens internationella arbete medför kan förvaltningen bistå andra aktörer på Gotland i deras samverkan. Därmed bidrar det internationella arbetet till att genomföra Vårt Gotland 2040.

Samordning av upphandling utanför Sveriges gränser stärker hållbarheten. Samtliga revisioner har varit bra, positivt är den nivå och förståelse som leverantörer har påvisat kring hållbara leveranskedjor. Några av leverantörerna har visserligen mindre avvikelser att hantera, vilket är tidsatta och godkända av revisorerna att arbete med under 2023, men överlag påvisat goda resultat. Resultatet av revisionerna delas mellan Sveriges regioner.

Medlemskapet i Democracy Festival Association innebär förutom möjlighet att möta andra personer med förståelse för uppdraget också erfarenhetsutbyte. Under Almedalsveckan 2022 lanserades partitorget, vilket är ett resultat från ett studiebesök från den norska motsvarigheten till Almedalsveckan som genomfördes under Almedalsveckan 2019. Besöket efterfrågade var partierna fanns att möta och berättade samtidigt om den norska lösningen med en partigata. Norge har också gett Almedalsveckan inspiration till att ta fram arrangörslogotypen och Lettland har inspirerat till Almedalsveckans spelregler som lanserades 2018.

Regionstyrelseförvaltningen

Torsten Flemming
tf regiondirektör